

קישוריות בין החלופות

נוסף על קידומה של רגיעה ביטחונית יציבה לאורך זמן ברצועת עזה יש לקדם במסגרת חלופת ההסדרה את התנאים להשבת השליטה ברצועה לידי הרשות הפלסטינית ומיצוב מעמדה הבכיר בשיקום הרצועה.

בתרשים המצורף בעמוד הבא ניתן לראות שבין החלופות ישנה קישוריות שמייצרת דינמיקה מעגלית: יישום חלופה בטווח הקצר מוביל בטווח הבינוני לחלופה אחרת ואף חזרה לניהול הסכסוך בטווח הארוך. **ניכר שאף אחת מהחלופות אינה יציבה לאורך זמן. פריצת המעגליות מתאפשרת רק במצב שבו הרשות הפלסטינית חוזרת לשלוט ברצועת עזה ולנהל אותה.** חזרת הרשות הפלסטינית לשלוט ברצועת עזה והפיכתה לכתובת יחידה ומתפקדת לשתי תת-המערכות הפלסטיניות היא הדרך המועדפת להחזרת הביטחון בעוטף עזה ולשימור האינטרסים האזוריים של ישראל.

לפי התרשים מסתמן שחלופת הניתוק היא הכי פחות יציבה מבין החלופות שכן היא מובילה בהכרח ליישום חלופה אחרת: הצלחתה תוביל להסדרה מול האוטונומיה העזתית, ואילו כישלונה יוביל להסלמה ולמבצע צבאי למיגור הטרור. ההבנה הזאת וכן הקשיים המעשיים ביישום החלופה, כפי שתוארו לעיל, מבהירים שמדובר בחלופה בעדיפות נמוכה. חלופת ההסדרה וחלופת המבצע הצבאי דומיננטיות יותר, שכן יש להן פוטנציאל להוביל לשינוי מהותי במצב הביטחוני. אולם בעוד שהסדרה יכולה להרחיק פיוס פנים-פלסטיני, הרי בחלופת המבצע הצבאי ייווצרו תנאים נדרשים, אך לא מספיקים, שיכולים להוביל לחזרת הרשות הפלסטינית לניהול הרצועה. **מבצע צבאי יכול להוביל גם הוא להסדרה, אך זו לא תהיה בהכרח נוחה יותר לישראל מהסדרה ללא מבצע צבאי.** נוסף על כך, לאחר מבצע צבאי יהיו ההרס ברצועה והמשבר ההומניטרי חמורים יותר וקשים יותר לשיקום. חוסר היכולת לשלוט בתוצאה הסופית ומחירו הכבד של מבצע צבאי — בחיי אדם, בממון ובמעמד בינלאומי — מעלים את הסיכונים שבחלופה הזאת.

כדי להפיק את היתרונות של חלופת ההסדרה יש למנוע את השלכותיה השליליות על הרשות הפלסטינית. לשם כך על ישראל — מחד גיסא — לחזק את הרשות הפלסטינית ואת מעמדה בגדה המערבית, ומאידך גיסא אסור לה לחבל במאמצי הפיוס הפנים-פלסטיניים. ישראל — בתיאום עם הקהילה הבינלאומית — יכולה למנף את הרשות בכך שיינתן לה תפקיד מוביל בשיקום הרצועה, ותקציבי השיקום יעברו דרך ממשלת הרשות. לפיכך, נוסף על קידומה של רגיעה ביטחונית יציבה לאורך זמן ברצועת עזה יש לקדם במסגרת חלופת ההסדרה את התנאים להשבת השליטה ברצועה לידי הרשות הפלסטינית ומיצוב מעמדה הבכיר בשיקום הרצועה.

קישוריות בין החלופות ונתיבי ההצלחה והכישלון

